

Politiški oddelek.

Čehi in Poljaki.

Neugodnih razmer mej Čehi in Poljaki je največ krivo to, da levičarji dobivajo vedno več vpliva. Dokler so češki in poljski poslanci v državnem zboru hodili ista pota, levica ni mogla priti do nobenega pravega vpliva. Slovani smo v političnem oziru polagoma napredovali. Naše pridobitve res niso bile Bog ve kaj, ali vendar jih ni zametavati. Ve jih prav ceniti le tisti, ki se še dobro spominja, kako se je nam Slovencem godilo pod Auerpergovno vlado. Vse uradovanje je bilo skoro izključno nemško. Slovenske vloge se še sprejemale niso. Tedaj se ni razpravljalo po naših listih, ali se ima izdati razsodbe v slovenščini, če je tožnik vložil tožbo v slovenščini, toženec je pa nemški ugovarjal, ker bi se tudi na slovensko tožbo in slovenski ugovor bila izdala le nemška razsodba, ako bi se sploh slovenske vloge bile vsprejele. Napredek je torej le očividni. V gimnazijah se razen slovenščine in pa krščanskega nauka v dveh najnižjih razredih noben predmet ni predaval v slovenščini.

Sedaj pa od vlade zares skoro ničesa več ne dosežemo, kajti mi kaj tacega ne pripisujemo za posebno pridobitev, če se kakemu pristavu da odpust za nekaj časa, da uredi slovensko terminologijo. Za to bi se pač bil dobil brez tega odpusta tudi kak drug pravnik, ki morda ni v državni službi. Mi ne rečemo, da nismo bili veseli, da je gospod minister nam v tej želji vstregel, ali pri vsej naši zmernosti pa mi nismo tako skromni, da bi to smatrali že za kako pridobitev. Večjega pomena je pač imenovanje gospoda Abrama personalnim referentom za graški nadsodiški okoliš v pravosodnem ministerstvu, ali vrednost teh pridobitev se ima še le pokazati. Sicer pa tudi moramo še počakati, kdo pride na njegovo dosedanje mesto pri najvišjem sodišču. Pri tem sodišču tudi ni dosti uradnikov večjih slovenščine. Prav dosti pa od Abramovega imenovanja ne pričakujemo zaradi tega, ker vlada sama ni v tako ugodnem položaju, da bi mogla dosti storiti za nas. Levica na vso moč pritiska na njo.

Znano je, da so levičarji nedavno bili pri Taaffeji, da so se pritožili, da se vlada preveč ozira na Slovence. Kakor čujemo, to pritoževanje ni bilo brez uspeha. Pripravljala se baje na Slovenskem neko osebno premembo v višji upravi, ki nam ne bodo ugodna. Ko so izvedeli, da je Abram imenovan, so takoj zagnali silen hrup nemški listi. Bojimo se, da ne bode pri samem hrupu ostalo, temveč levičarji pri vladi store daljše korake, da se novemu ministerskemu svetniku kolikor je moč omeji delokrog. V kratkem bode tudi imenovanje novega predsednika graškemu nadsodišču in v tem slučaju se bojimo, da bode premagal levičarski vpliv. Tako zna biti paralizovano Abramovo imenovanje. Vlada je odvisna od leve, od kar Mladočehi hodijo svoja pota in so razmere take, da Poljaki nečejo nič vedeti o kaki zvezi z Mlado-

čehi. Ne le pri vrejenji valute, temveč tudi v najnavadnejših zadevah so vladi potrebni levičarski glasovi. Položaj bi se pa takoj premenil, ako le Mladočehi premene malo svojo politiko in se naredi sporazumljenje mej Čehi in Poljaki.

Krivdo mnogi radi izvrčajo le na Poljake, češ, da Poljaki niti Slovani niso. Tukaj mi Poljakov ne bomo branili, ali slovanstvo se jim zaradi tega odrekati ne more, če so nasprotniki Rusov. Razpori so tudi drugod mej Slovani. Kako se sovražijo Srbi in Hrvatje, ali zaradi tega niti prvim niti drugim nikdo slovanstva odrekal ne bode. Da se pa Poljaki malo manj morda ozirajo na druge Slované, temu je to povod, da drugih Slovanov vsled ugodnega položaja manj potrebujejo, nego drugi avstrijski Slovani. Kdo ve, ako bi se Čehi kaj bolj ozirali na druge Slované, ki bi bili v tako srečnem položaju, kakor so Poljaki v Galiciji.

Reči pa tudi moramo, da so Mladočehi vse storili, da so si Poljake odtujili. Po volilnih shodih so brez povoda zabavljali proti njim, pri vsaki priliki so kazali svoje rusofilstvo, dobro vedoč, da to žali Poljake. Če pomislimo, da je v Rusiji faktično na javnih prostorih celo prepovedano govoriti poljski, potem je pač slednjemu jasno, da Poljake v srce zaboli, če kdo prav povzdiguje Ruse, ravno tako kakor mi nismo veseli, če bi kdo nam v obraz začel prav proslavljati razne nasprotnike našega naroda.

Da pa imajo Poljaki precej srca za Slované, so že pri več prilikah pokazali. Poljska literatura ima tudi dosti del o slovanstvu, primeroma več nego ruska. K raznim slavnostim vedno vabijo druge Slované. Binkoštna praznike je bila v Levovu velika sokolska slavnost, h kateri so bila povabljeni tudi slovanska telovadna društva. Poljaki so pa posebno lepo vsprejeli Čehe. Vsprejem čeških Sokolov v Levovu ni bil tako hrupen kakor v Nancyji, ali bil je prisrčen, prav bratski.

Videlo se je, da poljsko razumništvo želi, da se obnove dobri odnošaji mej Čehi in Poljaki. Le pomislimo, kako taktno so se vedli Poljaki. Navada je, da se v Galiciji zabavlja proti Rusom, ali tukaj se je vse to jedino zaradi Čehov opustilo, ker so poslednji Rusom naklonjeni. Mi le želimo, da bi tudi Čehi posnemali poljski vzgled in zaradi Poljakov popustili čezmerno proslavljanje Rusov. Slavnost v Levovu naj bode začetek boljšim odnošajem mej Poljaki in Čehi, in to bode tudi začetek boljših časov za avstrijske Slované, ker s tem bi bil uničen levičarski vpliv.

Politični pregled.

Državni zbor. — V seji poslanske zbornice dne 10. junija interpeluje posl. dr. Gross in tovariši vlado, da hitro preišče in poizve vzroke požara v pribramskem rudniku in da rudnike preišče in potrebno vkrene za slučaj kakšne jednake nesreče. Posl. dr. Ebenhoch in tovariši stavijo nujni predlog za podporo po povodnji poškodovanim Gorenjeavstrijcem. Posl. V. Pfeifer in tovariši stavijo naslednji